

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

- | | |
|---------------------------|---|
| 1. ชุดโครงการวิจัย | วิจัยและพัฒนาระบบการปลูกพืชอย่างยั่งยืน |
| 2. โครงการวิจัย | วิจัยและพัฒนาระบบการปลูกพืชอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชลประทานภาคกลาง |
| กิจกรรม | การเพิ่มศักยภาพระบบการปลูกพืชในพื้นที่ อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง |
| 3. ชื่อการทดลอง | การทดสอบระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสดในพื้นที่เกษตรกร
Cropping System Test (Rice-waxy Corn Test) in farmer district |
| 4. คณะผู้ดำเนินงาน | |
| หัวหน้าการทดลอง | ละเอียด ปั่นสุข |
| ผู้ร่วมงาน | จันทนา ใจจิตร เครือวัลย์ บุญเงิน ศักดิ์ดีดา เสือประสงค์
อรรณฎา ภูวิไล วรวุฒิ พานิชวัฒนะ |

5. บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในเขตชลประทานของเกษตรกร ดำเนินการในแปลงเกษตรกรในพื้นที่ตำบลสีบัวทอง ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง เกษตรกรจำนวน 10 ราย ไร่ละ 2 ไร่ ระหว่างปี 2557-2558 มี 2 กรรมวิธี ได้แก่ กรรมวิธีเกษตรกรระบบข้าว-ข้าว และกรรมวิธีทดสอบ ระบบข้าว-ข้าวโพดฝักสด พบว่าการปลูกข้าวโพดฝักสดหลังข้าวนาปีตามการปฏิบัติดูแลตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ผลการทดสอบพบว่า ข้าวโพดฝักสดได้ผลผลิตเฉลี่ยในปี 2557-2558 คือ 964 และ 703 กก./ไร่ เมื่อประเมินรายได้สุทธิ พบว่า กรรมวิธีเกษตรกรและกรรมวิธีทดสอบได้เท่ากับ 3,111 และ 5,685 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 82.73 เปอร์เซนต์

ABSTRACT

The purpose of this test is to study the way of planting crops in farmer area of the agriculturists in Tambon Sibuatong and Jumlong district of Sawangha, Ang Thong during 2557-2558. The test would take 10 agriculturists and each person would take responsibility of 2 rai/farms. The test involves comparing the result of the productions between general agriculturists (planting rice-rice) in the area and the 10 chosen agriculturists (planting rice-waxy corn). However, planting the in-season rice would be following the same procedure as other agriculturists did. Moreover, the process of planting waxy corn comes after the harvest of rice and follows the recommendation of the department of agriculture. The test result shows that the amount of waxy corn, including the shell, in 2557-2558, is 964 and 703 kg/rai. When the net profit in 2 years was estimated, the general agriculturists and the 10 chosen agriculturists have made 3,111 and 5,685 baht/rai, which the test system have mad 82.73% higher.

6. คำนำ

จังหวัดอ่างทองตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบภาคกลางของประเทศมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 605,232 ไร่ มีอาชีพการเกษตร ส่วนใหญ่ทำนา ทำไร่เล็กน้อย ได้แก่ อ้อย นอกนั้นเป็นการปลูกไม้ยืนต้น และไม่ผลตามบริเวณสันดินริมน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำน้อย

อำเภอแสวงหา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดอ่างทอง มีพื้นที่ทั้งหมด 114,787 ไร่ มีที่อยู่อาศัย 22,292 ไร่ ในเขตที่ตั้งของอำเภอแสวงหา มีตำบลทั้งหมด 7 ตำบล 61 หมู่บ้าน คือ ตำบลแสวงหา ตำบลสีบัวทอง ตำบลวังน้ำเย็น ตำบลบ้านพราน ตำบลศรีพราน ตำบลห้วยไผ่ และตำบลจำลอง มีแหล่งน้ำการเกษตรใช้น้ำจากธรรมชาติและน้ำจากระบบชลประทานเป็นหลัก แหล่งน้ำที่สำคัญทางด้านการเกษตรของอำเภอแสวงหาประกอบด้วย น้ำชลประทาน ได้รับน้ำจากโครงการตอนโพธิ์ทอง และได้รับน้ำจากโครงการชลประทานตอนสีบัวทอง บริเวณทิศใต้ของตำบล อำเภอแสวงหาได้รับน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติบึงสีบัวทอง ตำบลสีบัวทอง บึงวังนาค ตำบลวังน้ำเย็น บึงคูเมือง ตำบลแสวงหา หนองลาดเค้า ตำบลห้วยไผ่ หนองกระดี่ ตำบลห้วยไผ่และหนองจิก 2 ตำบล ตำบลจำลอง ตำบลสีพรานคลองชลประทานส่งน้ำสีบัวทอง-ลำมะสัก คลองส่งน้ำของกรมชลประทานต่างๆ ปัญหาขาดน้ำในช่วงฤดูแล้งในบางพื้นที่

การจัดระบบปลูกพืชในพื้นที่นาชลประทานที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะพื้นที่ปลายคลองหรือพื้นที่น้ำชลประทานไปไม่ถึง ซึ่งระบบการปลูกพืชที่นำเข้าไปทดสอบจะต้องสอดคล้องกับสภาพทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรในพื้นที่มีโอกาสในการปลูกพืชและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. วิธีดำเนินการ

7.1 อุปกรณ์

- 1) เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม
- 2) ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 และ 46-0-0
- 3) สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 4) สารเคมีป้องกันกำจัดแมลง

7.2 วิธีการ

- 1) คัดเลือกเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ทดสอบ พื้นที่เกษตรกร อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
- 2) สัมภาษณ์เทคโนโลยีการปลูกข้าวของเกษตรกร
- 3) วางแผนการทดสอบโดยเปรียบเทียบ 2 กรรมวิธี คือ กรรมวิธีเกษตรกร ข้าว และกรรมวิธีทดสอบ (ข้าว-ข้าวโพดฝักสด)
- 4) ดำเนินการทดสอบ ณ แปลงปลูกพืชของเกษตรกรที่รับน้ำชลประทานโครงการตอนโพธิ์ทอง และโครงการชลประทานตอนสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

การบันทึกข้อมูล

- ผลการวิเคราะห์ดิน
- วันปลูก วันเก็บเกี่ยวและปฏิบัติดูแลต่างๆ
- ผลผลิตพืช
- ข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ ต้นทุนผันแปร รายได้ รายได้สุทธิ

- ข้อมูลการระบาดของโรค-แมลง ศัตรูพืช
- ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแปลงทดสอบ

เวลาและสถานที่

ระยะเวลา (เริ่มต้น-สิ้นสุด) ตุลาคม 2556-กันยายน 2558

สถานที่ดำเนินงาน แปลงปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 4 ตำบลสีบัวทอง หมู่ 3 ตำบลวังน้ำเย็นและหมู่ 3 ตำบลจำลองอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

8.1 คัดเลือกเกษตรกร หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 4 ตำบลสีบัวทอง หมู่ 3 ตำบลวังน้ำเย็น และหมู่ 3 ตำบลจำลอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

8.2 ประชุมร่วมกับกลุ่มเกษตรกร ได้พื้นที่เกษตรกรเป้าหมายเข้าร่วมโครงการทดสอบในพื้นที่ ตำบลสีบัวทอง ตำบลวังน้ำเย็น และตำบลจำลอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เกษตรกรร่วมดำเนินงาน 10 ราย พื้นที่รายละเอียด 2 ไร่ รวมพื้นที่ 20 ไร่ มีรายชื่อเกษตรกรดังนี้

1. นายสายันต์	พุ่มกล้า	34 หมู่ 3 ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
2. นายสุชิน	มันคง	8 หมู่ 4 ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
3. นายไพบุลย์	บุญสว่าง	15/1 หมู่ 3 ต.จำลอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
4. นางสมคิด	เอี่ยมสะอาด	122 หมู่ 3 ต.วังน้ำเย็น อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
5. นางสาวสุนารี	คงเรืองศรี	117/1 หมู่ 2 ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
6. นางวรรณณา	พันธ์ดี	71/1 หมู่ 3 ต.วังน้ำเย็น อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
7. นายเจริญ	พันธ์ดี	71 หมู่ 3 ต.วังน้ำเย็น อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
8. นายวิชาญ	แดงงาม	88 หมู่ 3 ต.วังน้ำเย็น อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
9. นายประเชิญ	หาญกิจ	118 หมู่ 2 ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง
10. นางสาวศิริลักษณ์	คงเรืองศรี	117 หมู่ 2 ต.สีบัวทอง อ.แสวงหา จ.อ่างทอง

ดำเนินการทดสอบโดยแบ่งกรรมวิธีออกเป็น 2 กรรมวิธี คือ กรรมวิธีเกษตรกร และกรรมวิธีทดสอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. กรรมวิธีเกษตรกร คือ ข้าว การปฏิบัติดูแลรักษาตามที่เกษตรกรปฏิบัติอยู่
 - พันธุ์ กข31 กข41
 - การเตรียมแปลงปลูก ไถตะ 2 รอบแล้วทำเทือก
 - วิธีการปลูก หว่านน้ำตามใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 25-30 กก./ไร่ และใช้เครื่องดำ
 - การป้องกันกำจัดวัชพืช ฉีดพ่นสารเคมีคุมฆ่าวัชพืช หลังหว่านข้าว 1 วัน
 - การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยเคมี 2-3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 เมื่อข้าวอายุ 20-25 วัน อัตรา 10-20 กก./ไร่ ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 เมื่อข้าวอายุ 50-60 วัน อัตรา 10-20 กก./ไร่
 - การป้องกันกำจัดแมลง กำจัดโดยใช้สารเคมี
 - การเก็บเกี่ยว จ้างรถเก็บเกี่ยว
 - การขายผลผลิต ขายผลผลิตน้ำหนัสดให้แก่พ่อค้าคนกลาง

2. กรรมวิธีทดสอบ คือ ข้าว-ข้าวโพดฝักสดการปลูกข้าว ปฏิบัติเหมือนกับกรรมวิธีเกษตรกร และหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวนาปีแล้วปลูกข้าวโพดฝักสดมีการปฏิบัติดังนี้

- การเตรียมดิน ไถตะ 1 ครั้ง ไถแปร 1 - 2 ครั้งและยกร่อง
- วิธีการปลูก หยอดเป็นแถวระยะปลูก 75 x 25 ซม. 1-2 เมล็ดต่อหลุม
- การป้องกันกำจัดวัชพืช พ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช
- การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่ พร้อมปลูก
ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 50 กก./ไร่ เมื่ออายุ 20 วัน
ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 25 กก./ไร่ เมื่ออายุ 40-45 วัน
- การป้องกันกำจัดแมลง พ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตามความจำเป็น
- อายุเก็บเกี่ยว อายุ 70 วัน

ผลการดำเนินงานปี 2557

จากการดำเนินงานพบว่า ผลผลิตพืชกรรมวิธีเกษตรกรข้าวนาปี ได้ผลผลิตเฉลี่ย 794 กก./ไร่ กรรมวิธีทดสอบ ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ได้ผลผลิตข้าวนาปีเฉลี่ย 794 กก./ไร่ และข้าวโพดฝักสด 964 กก./ไร่

รายได้

กรรมวิธีเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 8,805 บาท/ไร่ กรรมวิธีทดสอบมีรายได้เฉลี่ยรวมทั้งระบบ 20,164 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีรายได้มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 11,359 บาท/ไร่ หรือคิดเป็น 29.00เปอร์เซ็นต์

ต้นทุนผันแปร

กรรมวิธีเกษตรกรมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,730บาท/ไร่ กรรมวิธีทดสอบมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 12,119บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีต้นทุนผันแปรมากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 2,659 บาท/ไร่ หรือคิดเป็น 56.21 เปอร์เซ็นต์

รายได้สุทธิ

กรรมวิธีเกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 4,075 บาท/ไร่ กรรมวิธีทดสอบมีรายได้สุทธิเฉลี่ย รวมทั้งระบบ 8,045 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีรายได้สุทธิน้อยกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 105 บาท/ไร่ หรือคิดเป็น 2.52 เปอร์เซ็นต์ของกรรมวิธีเกษตรกร

สัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน BCR คือ รายได้ต่อต้นทุนผันแปร พบว่า กรรมวิธีเกษตรกรมีค่า BCR เท่ากับ 1.91 กรรมวิธีทดสอบมีค่า BCR เท่ากับ 1.57 ซึ่งทั้ง 2 กรรมวิธีมีค่า BCR มากกว่า 1 แสดงว่ามีรายได้มากกว่าระหว่างกิจกรรมที่มีกำไรและความเสี่ยงน้อยสมควรทำการผลิตได้

ผลการดำเนินงานปี 2558

มีการเปลี่ยนแปลงเกษตรกรเข้าร่วมการทดสอบ 5 ราย มีรายชื่อเกษตรกรดังนี้

- | | | | | |
|---------------|-------------|------|-----------|-----------|
| 1. นายสายันต์ | พุ่มกล้า | เป็น | นางประนอม | บุญศรี |
| 2. นายไพบุลย์ | บุญสว่าง | เป็น | นายสมควร | กลุ่มจิตร |
| 3. นางสมคิด | เอี่ยมสะอาด | เป็น | นายสมใจ | กลุ่มจิตร |

4. นายวิชาญ	แต่งงาน	เป็น	นายเจษฎา	ฝ่ายไทย
5. นายประเชิญ	หาญกิจ	เป็น	นายทวีวัน	ฝ่ายไทย

ดำเนินงานปี 2558 เกษตรกรเข้าร่วมการทดสอบ 10 รายๆ ละ 2 ไร่

1. นายสุชิน	มั่นคง
2. นางสาวสุนารี	คงเรืองศรี
3. นางสาวศิริลักษณ์	คงเรืองศรี
4. นางวรรณมา	พันธ์ดี
5. นายเจริญ	พันธ์ดี
6. นางประนอม	บุญศรี
7. นายสมควร	กล่อมจิตร
8. นายสมใจ	กล่อมจิตร
9. นายเจษฎา	ฝ่ายไทย
10. นายทวีวัน	ฝ่ายไทย

สามารถสุ่มเก็บผลผลิตได้ 7 ราย

จากการดำเนินงานพบว่า ผลผลิตกรรมวิธีเกษตรกร ข้าว-ข้าว ได้ผลผลิตข้าวนาปีเฉลี่ย 857 กก./ไร่
กรรมวิธีทดสอบ ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ได้ผลผลิตข้าวนาปีเฉลี่ย 820 กก./ไร่ และข้าวโพดฝักสด 703 กก./ไร่

รายได้

กรรมวิธีเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยรวมทั้งระบบ 5,840 บาท/ไร่ กรรมวิธีทดสอบมีรายได้เฉลี่ยรวมทั้งระบบ 12,094 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีรายได้มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 6,254 บาท/ไร่ หรือคิดเป็น 7.08 เปอร์เซ็นต์

ต้นทุนผันแปร

กรรมวิธีเกษตรกรมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 3,693บาท/ไร่ กรรมวิธีทดสอบมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 10,273 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีต้นทุนผันแปรมากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 6,583 บาท/ไร่ หรือคิดเป็น 78.17 เปอร์เซ็นต์

รายได้สุทธิ

กรรมวิธีเกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 2,147 บาท/ไร่ กรรมวิธีทดสอบมีรายได้สุทธิเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 3,324 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีรายได้สุทธิตั้งมากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,176 บาท/ไร่ หรือคิดเป็น 54.82 เปอร์เซ็นต์

จากการดำเนินงานทั้ง 2 ปี พบว่า พบว่า กรรมวิธีทดสอบ ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ได้ผลผลิตข้าวนาปีเฉลี่ย 807 กก./ไร่ และ ข้าวโพดฝักสด 825 กก./ไร่ กรรมวิธีเกษตรกรได้ผลผลิตข้าวนาปีเฉลี่ย 826 กก./ไร่ (ตารางที่ 13)

รายได้

กรรมวิธีทดสอบมีรายได้เฉลี่ยรวมทั้งระบบ 16,129 บาท/ไร่ และกรรมวิธีเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยรวมทั้งระบบ 7,323 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีรายได้มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 8,806 บาท/ไร่ (ตารางที่ 15)

ต้นทุนผันแปร

กรรมวิธีทดสอบมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 11,196 บาท/ไร่ กรรมวิธีเกษตรกรมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 4,212 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยรวมทั้งระบบมากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 6,984 บาท/ไร่ (ตารางที่ 14)

รายได้สุทธิ

กรรมวิธีทดสอบมีรายได้สุทธิเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 5,685 บาท/ไร่ กรรมวิธีเกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ยรวมทั้งระบบ 3,111 บาท/ไร่ ซึ่งกรรมวิธีทดสอบมีรายได้สุทธิตั้งระบบมากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 2,574 บาท/ไร่ (ตารางที่ 16)

สัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน (Benefit Cost Ratio: BCR) พบว่า กรรมวิธีทดสอบมีค่า BCR เท่ากับ 1.44 กรรมวิธีเกษตรกรมีค่า BCR เท่ากับ 1.74 ซึ่งทั้ง 2 กรรมวิธีมีค่าความเสี่ยงน้อยสมควรทำการผลิตได้ (ตารางที่ 17)

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

1. จากการดำเนินงานปลูกข้าวโพดฝักสดตามหลังข้าวนาปี ผลผลิตข้าวโพดฝักสดอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ถ้าในกรณีชลประทานมีน้ำต้นทุนไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าวนาปรัง หรือราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ ข้าวโพดฝักสดสามารถเป็นพืชทางเลือกให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

สามารถนำผลงานวิจัยนี้ไปแนะนำหรือเป็นพืชทางเลือกให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดีกว้างขวาง

11. คำขอบคุณ

1. ขอขอบคุณเกษตรกรหมู่ที่ 2 และ 3 ตำบลสีบัวทอง และ หมู่ 3 ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ที่ร่วมทดสอบและให้ข้อมูลการวิจัยตลอดจนเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทองที่สนับสนุนข้อมูล

2. ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่จากสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 ที่ปฏิบัติงานการทดลองนี้อย่างอุตสาหะทำให้ได้ผลงานนี้ออกมา

12. เอกสารอ้างอิง

สถาบันวิจัยพืชไร่ 2547 เอกสารแนะนำการปลูกพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 332 หน้า.

ภาคผนวก

ภาพที่ 1 ปฏิทินการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด

กรรมวิธี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กรรมวิธีเกษตรกร (ข้าว-ข้าว)	ข้าวนาไร่					ข้าวนาปี			ข้าวนาไร่			
กรรมวิธีทดสอบ (ข้าว-ข้าวโพดฝักสด)	ข้าวโพดฝักสด					ข้าวนาปี			ข้าวโพดฝักสด			

ตารางที่ 1 ผลผลิตต่อไร่ ของระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ปี 2556/2557

เกษตรกร	ผลผลิต (กก./ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)		
		กรรมวิธีเกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ	
		ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวโพดฝักสด
1. นายสายันต์ พุ่มกล้า		890	890	950
2. นายสุชิน มั่นคง		1,000	1,000	928
3. นายไพบุลย์ บุญสว่าง		922	922	1,060
4. นายสมคิด เอี่ยมสะอาด		650	650	750
5. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี		850	850	1,043
6. นางวรรณภา พันธุ์ดี		683	683	1,031
7. นายเจริญ พันธุ์ดี		650	650	1,244

8. นายวิชาญ แต่งงาม	550	550	675
9. นายประเชิญ หาญกิจ	870	870	1,010
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	870	870	950
เฉลี่ย	794	794	964

หมายเหตุ : เกษตรกรไม่ได้ทำนาปรังเนื่องจากชลประทานงดปล่อยน้ำไม่ทำให้ทำนาปรังตั้งแต่ พฤศจิกายน2556-1 พฤษภาคม 2557

ตารางที่ 2 ผลผลิตต่อไร่ ของระบบการปลูกพืช ข้าว – ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
ปี 2557/2558

เกษตรกร	ผลผลิต (กก./ไร่)		
	กรรมวิธีเกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ	
		ข้าวนาปี	ข้าวนาปี
1. นางวรรณภา พันธุ์ดี	1,060	1,046	550
2. นายเจริญ พันธุ์ดี	700	687	590
3. นายสมควร กล่อมจิตร	765	700	-
4. นายสุชิน มั่นคง	800	850	950
5. นายทวีวัน พายไทย	1,000	950	590
6. นายสมใจ กล่อมจิตร	847	800	-
7. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี	110	960	810
8. นายเจษฎา พายไทย	750	700	640
9. นางประนอม บุญศรี	800	780	-
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	750	730	790
เฉลี่ย	857	920	703

ตารางที่ 3 ต้นทุนผันแปร ของระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
ปี 2556/2557

เกษตรกร	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)		
	กรรมวิธีเกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ	
		ข้าวนาปี	ข้าวนาปี

1. นายสายันต์ พุ่มกล้า	6,136	6,136 *	7,125
2. นายสุชิน มั่นคง	3,835	3,835	6,905
3. นายไพบุลย์ บุญสว่าง	3,169	3,169	6,075
4. นายสมคิด เอี่ยมสะอาด	3,750	3,750	6,775
5. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี	5,220	5,220 *	9,048
6. นางวรรณมา พันธุ์ดี	4,770	4,770	8,206
7. นายเจริญ พันธุ์ดี	6,786	6,786 *	8,306
8. นายวิชาญ แต่งงาม	3,620	3,620	6,475
9. นายประเชิญ หาญกิจ	5,007	5,007	7,025
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	5,007	5,007	7,948
เฉลี่ย	4,730	4,730	7,389

หมายเหตุ : * ต้นทุนผันแปรสูงเนื่องจากเกษตรกรทำนาดำ

ตารางที่ 4 ต้นทุนผันแปร ของระบบการปลูกพืช ข้าว – ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ปี 2557/2558

เกษตรกร	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)		
	กรรมวิธีเกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ	
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวโพดฝักสด
1. นางวรรณมา พันธุ์ดี	3,619	3,614	5,860
2. นายเจริญ พันธุ์ดี	3,559	3,557	5,910
3. นายสมควร กลุ่มจิตร	3,740	3,733	-
4. นายสุชิน มั่นคง	3,519	3,514	6,725
5. นายทวีวัน พ่ายไทย	3,553	3,548	6,810
6. นายสมใจ กลุ่มจิตร	3,540	3,505	-
7. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี	3,846	3,832	7,210
8. นายเจษฎา พ่ายไทย	3,524	3,519	6,700
9. นางประนอม บุญศรี	3,860	3,858	-
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	4,165	4,163	6,910
เฉลี่ย	3,693	3,684	6,589

ตารางที่ 5 รายได้ ของระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทองปี 2556/2557

เกษตรกร	รายได้ (บาท/ไร่)		
	กรรมวิธีเกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ	
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวโพดฝักสด
1. นายสายันต์ พุ่มกล้า	11,125	11,125	14,250

2. นายสุชิน	มันคง	11,000	11,000	9,280
3. นายไพบุลย์	บุญสว่าง	6,177	6,177	15,900
4. นายสมคิด	เอี่ยมสะอาด	7,150	7,150	11,250
5. นางสาวสุนารี	คงเรืองศรี	9,350	9,350	10,430
6. นางวรรณภา	พันธ์ดี	8,196	8,196	10,310
7. นายเจริญ	พันธ์ดี	8,125	8,125	12,440
8. นายวิชาญ	แดงงาม	6,050	6,050	10,125
9. นายประเชิญ	หาญกิจ	10,440	10,440	10,100
10. นางสาวศิริลักษณ์	คงเรืองศรี	10,440	10,440	9,500
	เฉลี่ย	8,805	8,805	11359

ตารางที่ 6 รายได้ ของระบบการปลูกพืช ข้าว – ข้าวโพดฝักสดในพื้นที่อำเภอแสวงหาจังหวัดอ่างทอง ปี 2557/2558

เกษตรกร	กรรมวิธีเกษตรกร	รายได้ (บาท./ไร่)	
		กรรมวิธีทดสอบ	
		ข้าวนาปี	ข้าวโพดฝักสด
1. นางวรรณภา	พันธ์ดี	7,314	5,500
2. นายเจริญ	พันธ์ดี	4,830	5,900
3. นายสมควร	กลุ่มจิตร	5,126	-
4. นายสุชิน	มันคง	6,000	9,500
5. นายทวีวัน	พ่ายไทย	6,500	4,130
6. นายสมใจ	กลุ่มจิตร	5,675	-
7. นางสาวสุนารี	คงเรืองศรี	7,700	8,100
8. นายเจษฎา	พ่ายไทย	4,950	4,480
9. นางประนอม	บุญศรี	5,200	-
10. นางสาวศิริลักษณ์	คงเรืองศรี	5,100	7,900
	เฉลี่ย	5,810	6,501

ตารางที่ 7 รายได้สุทธิ ของระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ปี 2556/2557

เกษตรกร	กรรมวิธีเกษตรกร	รายได้สุทธิ (บาท./ไร่)	
		กรรมวิธีทดสอบ	
		ข้าวนาปี	ข้าวโพดฝักสด
1. นายสายันต์	พุ่มกล้า	4,989	7,125

2. นายสุชิน มั่นคง	7,165	7,165	2,375
3. นายไพบุลย์ บุญสว่าง	3,008	3,008	9,825
4. นายสมคิด เอี่ยมสะอาด	3,400	3,400	4,475
5. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี	4,130	4,130	1,382
6. นางวรรณมา พันธุ์ดี	3,426	3,426	2,104
7. นายเจริญ พันธุ์ดี	1,339	1,339	4,134
8. นายวิชาญ แต่งงาม	2,430	2,430	3,650
9. นายประเชิญ หาญกิจ	5,433	5,433	3,075
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	5,433	5,433	1,552
เฉลี่ย	4,075	4,075	3,970

ตารางที่ 8 รายได้สุทธิ ของระบบการปลูกพืช ข้าว – ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหาจังหวัดอ่างทอง
ปี 2557/2558

เกษตรกร	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)		
	กรรมวิธีเกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ	
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปี	ข้าวโพดฝักสด
1. นางวรรณมา พันธุ์ดี	3,695	3,603	-360
2. นายเจริญ พันธุ์ดี	1,271	1,183	-10
3. นายสมควร กลุ่มจิตร	1,386	957	-
4. นายสุชิน มั่นคง	2,481	2,861	2,775
5. นายทวีวัน พ่ายไทย	2,947	2,627	-2,680
6. นายสมใจ กลุ่มจิตร	2,135	1,825	-
7. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี	3,854	2,888	890
8. นายเจษฎา พ่ายไทย	1,426	1,101	-2,220
9. นางประนอม บุญศรี	1,340	1,212	-
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	935	801	990
เฉลี่ย	2,147	1,906	1,418

ตารางที่ 9 สัดส่วน รายได้ และต้นทุนการผลิต BCR ของกรรมวิธีเกษตรกรและกรรมวิธีทดสอบ ปี 2556/2557

เกษตรกร	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)		รายได้ (บาท/ไร่)		BCR	
	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี
	เกษตรกร	ทดสอบ	เกษตรกร	ทดสอบ	เกษตรกร	ทดสอบ
1. นายสายันต์ พุ่มกล้า	6,136	7,125	11,125	14,250	1.81	2.0

2. นายสุชิน มั่นคง	3,835	6,905	1,100	9,280	2.86	1.34
3. นายไพบุลย์ บุญสว่าง	3,169	6,075	6,177	15,900	1.95	2.61
4. นายสมคิด เอี่ยมสะอาด	3,750	6,775	7,150	11,250	1.91	1.66
5. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี	5,220	9,048	9,350	10,430	1.79	1.15
6. นางวรรณภา พันธุ์ดี	4,770	8,206	8,196	10,310	1.72	1.25
7. นายเจริญ พันธุ์ดี	6,786	8,306	8,125	12,440	1.19	1.49
8. นายวิชาญ แต่งงาม	3,620	6,475	6,050	10,125	1.67	1.56
9. นายประเชิญ หาญกิจ	5,007	7,025	10,440	10,100	2.08	1.43
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	5,007	7,948	10,440	9,500	2.08	1.19
เฉลี่ย	4,730	7,389	8,805	11,359	1.91	1.57

ตารางที่ 10 สัดส่วน รายได้ และต้นทุนการผลิต BCR ของกรรมวิธีเกษตรกรและกรรมวิธีทดสอบ ปี 2557/2558

เกษตรกร	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)		รายได้ (บาท/ไร่)		BCR	
	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี	กรรมวิธี
	เกษตรกร	ทดสอบ	เกษตรกร	ทดสอบ	เกษตรกร	ทดสอบ
1. นางวรรณภา พันธุ์ดี	3,619	9,474	7,314	12,717	2.02	1.34
2. นายเจริญ พันธุ์ดี	3,559	9,467	4,830	10,640	1.36	1.12
3. นายสมควร กลุ่มจิตร	3,740	3,733	5,126	4,690	1.37	1.26
4. นายสุชิน มั่นคง	3,519	10,239	6,000	15,875	1.71	1.55
5. นายทวีวัน พ่ายไทย	3,553	1,0358	6,500	10,305	1.83	0.99
6. นายสมใจ กลุ่มจิตร	3,540	3,535	5,675	5,360	1.60	1.52
7. นางสาวสุนารี คงเรืองศรี	3,840	11,042	7,700	14,820	2.01	1.34
8. นายเจษฎา พ่ายไทย	3,524	10,219	4,950	9,100	1.40	0.89
9. นางประนอม บุญศรี	3,860	3,858	5,200	5,070	1.35	1.31
10. นางสาวศิริลักษณ์ คงเรืองศรี	4,165	11,073	5,100	12,864	1.22	1.16
เฉลี่ย	3,692	8,300	5,840	10,144	1.59	1.25

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบผลผลิต รายได้ รายได้สุทธิ ต้นทุนผันแปรและอัตราส่วนของรายได้ต่อการลงทุน กรรมวิธีทดสอบและกรรมวิธีเกษตรกรปี 2556/2557

วิธีปฏิบัติ	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	BCR
กรรมวิธีทดสอบ					
ข้าว-ข้าวโพดฝักสด	794 , 964	8,805 , 11,359	4,730 , 7,389	4,075, 3,970	1.66

		(20,164)	(12,119)	(8,045)	
กรรมวิธีเกษตรกร					
ข้าว	794	8,805	4,730	4,075	1.86
ผลต่าง (บาท/ไร่)		11,359	7,389	3,970	

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบผลผลิต รายได้ รายได้สุทธิ ต้นทุนผันแปรและอัตราส่วนของรายได้ต่อการลงทุนกรรมวิธีทดสอบและกรรมวิธีเกษตรกร ปี 2557/2558

วิธีปฏิบัติ	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	BCR
กรรมวิธีทดสอบ		5,593-6,501	3,684-6,589	1,906-1,418	
ข้าว – ข้าวโพดฝักสด	820-703	(12,094)	(10,273)	(3,324)	1.18
กรรมวิธีทดสอบ					
ข้าว – ข้าว	857	5,840	3,693	2,147	1.58
ผลต่าง (บาท/ไร่)		6,254	6,583	1,176	
%					

ตารางที่ 13 ผลผลิตระบบการปลูกพืช ข้าว – ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เฉลี่ย 2 ปี

กรรมวิธี	ปี		ผลผลิตเฉลี่ย 2 ปี
	ปี 2556/2557	ปี 2557/2558	
กรรมวิธีทดสอบ			
ข้าว – ข้าวโพดฝักสด	594 , 964	820, 703	807 , 825
กรรมวิธีเกษตรกร			
(ข้าว)	794	857	826

ตารางที่ 14 แสดงต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่) ระบบการปลูกพืช ข้าว – ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่ อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เฉลี่ย 2 ปี

กรรมวิธี	ปี 2556/2557	ปี 2557/2558	ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2 ปี

	ปี		
กรรมวิธีทดสอบ	4730 , 7389	3684 , 6589	4207 , 6989
ข้าว – ข้าวโพดฝักสด	(12119)	(10273)	(11196)
กรรมวิธีเกษตรกร (ข้าว)	4,730	3,693	4,212

ตารางที่ 15 รายได้ (บาท/ไร่) ระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
เฉลี่ย 2 ปี

กรรมวิธี	ปี		
	ปี 2556/2557	ปี 2557/2558	รายได้เฉลี่ย 2 ปี
กรรมวิธีทดสอบ	8805 , 11359	5593 , 6501	7199 , 8930
ข้าว – ข้าวโพดฝักสด	(20164)	(12094)	(16129)
กรรมวิธีเกษตรกร (ข้าว)	8805	5840	7323

ตารางที่ 16 รายได้สุทธิ (บาท/ไร่) ระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
เฉลี่ย 2 ปี

กรรมวิธี	ปี		
	ปี 2556/2557	ปี 2557/2558	รายได้สุทธิเฉลี่ย 2 ปี
กรรมวิธีทดสอบ	4075 , 3970	1906 , 1418	2991 , 2694
ข้าว – ข้าวโพดฝักสด	(8045)	(3324)	(5685)
กรรมวิธีเกษตรกร (ข้าว)	4075	2147	3111

ตารางที่ 17 สัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน ระบบการปลูกพืช ข้าว-ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา
จังหวัดอ่างทอง เฉลี่ย 2 ปี

กรรมวิธี	ปี		
	ปี 2556/2557	ปี 2557/2558	BCR.

กรรมวิธีทดสอบ			
ข้าว – ข้าวโพดฝักสด	16,129	11,196	1.44
กรรมวิธีเกษตรกร (ข้าว)	7,323	4212	1.74

ตารางที่ 18 ประเมินความพึงพอใจ ในการปลูกข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่ อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง

ความคิดเห็นในการปลูกพืชหลังนา	จำนวนเกษตรกรที่ให้คะแนน					รวม
	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน	5 คะแนน	
1. รายได้ที่ได้รับจากการปลูกพืชหลังนา	0	0	0	2	8	
2. ความนิยมในการปลูกพืชหลังนา	0	2	5	3	0	
3. ความพึงพอใจต่อการปลูกพืชหลังนา	0	0	0	8	2	
4. ท่านรู้สึกพอใจในราคาผลผลิต	0	0	8	2	0	
5. ท่านคิดว่าการปลูกพืชหลังนาดีกว่าการ ปลูกข้าวนาปรัง	0	0	3	7	0	
6. ท่านคิดว่าการปลูกพืชหลังนาใช้น้ำน้อย	0	0	5	5	0	
7. ท่านคิดว่าการปลูกพืชหลังนา ลดการใส่ปุ๋ย ในนาข้าวครั้งต่อไป	0	0	7	3	0	
8. ท่านคิดว่าการปลูกพืชหลังการทำนา เช่น พืชตระกูลถั่ว ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการลงทุน มากกว่าการปลูกข้าวอีกรอบ	0	3	7	0	0	
9. ท่านคิดว่าผลตอบแทนในการปลูกพืช หลังนาสูง	0	0	3	7	0	
รวม	0	5	38	37	10	
เปอร์เซ็นต์	0	5.56	42.22	41.11	11.11	

น้อยที่สุด = 1

น้อย = 2

ปานกลาง	=	3
มาก	=	4
มากที่สุด	=	5

ตารางที่ 19 ประเมินความคิดเห็นของเกษตรกร ในการปลูกข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกพืชหลังนา	จำนวนเกษตรกรที่ให้คะแนน					รวม
	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน	5 คะแนน	
1. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	0	0	0	8	2	
2. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	2	8	0	0	0	
3. แรงงานในการประกอบอาชีพ	0	3	7	0	0	
4. ปัญหาภัยแล้ง	0	0	0	0	10	
5. ศัตรูพืช/โรค	0	4	6	0	0	
6. ต้นทุนการผลิต (ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์)	0	3	7	0	0	
7. ราคาผลผลิต	0	0	8	2	0	
8. ปริมาณผลผลิต	0	0	9	1	0	
9. ข่าวสาร/ความรู้ในการปลูกพืชหลังนา	0	8	2	0	0	
รวม	2	26	39	11	12	
เปอร์เซ็นต์	2.22	28.89	43.33	12.22	13.33	

น้อยที่สุด	=	1
น้อย	=	2
ปานกลาง	=	3
มาก	=	4
มากที่สุด	=	5

ผลการดำเนินงาน
การทดสอบระบบการปลูกพืชข้าว - ข้าวโพดฝักสด ในพื้นที่เกษตรกร อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง



